

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/34/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120210706
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120210706.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: X. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXX, XXX XX V., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mgr. Ondrej Barna, so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 26.05.2022, č. k. 19Csp/151/2020-107 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie alebo súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.: „I. Žalovaný je p o v i n ť zaplatiť žalobcovi 500 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. P r i z ň á v a žalobkyni vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného súd uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu súdu 09.09.2020 domáhal voči žalovanému primeraného finančného zadostučinenia vo výške 500 eur na základe toho, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 13C/112/2016 o držanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný. Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Primerané finančné zadostučinenie žiadal vo výške 500 eur a navrhol zohľadniť skutočnosť, že žalovaný proti žalobcovi aplikoval dohodu o zrážkach zo mzdy a touto formou sa chcel na jeho úkor bezdôvodne obohatiť.

3. Vykonaným dokazovaním mal súd za nesporne preukázané, že dňa 04.04.2016 podal žalobca na tamjšom súde žalobu o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré konanie sa viedlo pod sp. zn. 13C/112/2016. Právoplatným rozsudkom zo dňa 13.12.2019, č. k. 13C/112/2016-121 súd rozhodol, že určil dohodu o zrážkach zo mzdy dlžníka zo dňa 18.07.2014 k zmluve o revolvingovom úvere zo dňa 18.07.2014, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným na výkon zrážok zo mzdy za neplatnú. Zároveň priznal žalobcovi voči žalovanému plnú náhradu trov konania. Z výsluchu žalobcu súd zistil, že v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere mali spoločne s manželkou uzatvorených viacero zmlúv u nebankových subjektov, nakoľko ich maloleté deti mali zdravotné problémy (reuma, celiakia,

ochorenie srdca) a žalobca v tom čase pracoval v spoločnosti U. s príjmom 750 eur, spolu s rodinou žil v nájomnom byte, za ktorý uhrádzal 380 eur. Jeho manželka bola na materskej dovolenke kvôli zdravotným problémom maloletých detí a aj v súčasnosti je stále na predĺženej materskej dovolenke. V súvislosti s poskytnutým úverom mu prichádzali rôzne telefonáty do zamestnania, v práci ich musel riešiť a nebolo mu to príjemné. Keď prišiel domov, boli osobné telefonáty, maily, sústavné upomínanie, pričom celú túto situáciu zo strany žalovaného cítil ako psychický nátlak. Žalobca v predmetnom konaní svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil svojou úspešnosťou v konaní o určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka v zmluve o revolvingovom úvere, uzavretá medzi stranami sporu na výkon zrážok zo mzdy je neplatná a uvedeného určenia bol nútený sa domáhať, inak by žalovaný mu vykonával zrážky zo mzdy. Súd skonštatoval, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z., má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

4. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný a žalobe v celom rozsahu vyhovel. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, súd s poukazom na všetky okolnosti prípadu a ujma, ktorá žalobcovi vznikla ako spotrebiteľovi, považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 500 eur, aj vzhľadom na charakter, povahu, intenzitu a rozsah ohrozenia a poškodenia práv spotrebiteľa.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 a § 262 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil, vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Namietal, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysvetlil, na základe akých skutkových záverov a právneho posúdenia dospel k záveru o splnení zákonnej podmienky pre uplatňovanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie. V napadnutom rozsudku sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s otázkou rozhodujúcou pre konanie a rozhodnutie, a teda na základe čoho uvedené súdne rozhodnutie preukazuje splnenie zákonnej podmienky podľa § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z., nakoľko nebolo vydané na základe záveru o porušení ustanovenia určeného na ochranu spotrebiteľa. V podanej žalobe žalobca neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali výšku finančného zadosťučinenia 500 eur, jej určenie v rozsudku nie je žiadnym spôsobom odôvodnené a žalovaný pritom od začiatku konania poukazyval na to, že odôvodnenie sumy 500 eur v žalobe absentuje. Z uvedených dôvodov považuje žalovaný napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné, arbitrárne a takýmto rozhodnutím došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. V rozsudku sa neuvádza nič o tom, aké „porušenie práva“ vlastne súd posudzoval, aké závery majú byť stranám známe (keďže z rozsudku nevyplývajú), o akej povahe, intenzite a rozsahu poškodenia práv spotrebiteľa vlastne súd uvažoval. Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 27.04.2006, sp. zn. 4Cdo/171/2005 konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Žalovaný zdôraznil, že pri jednotlivých „druhoch“ finančného zadosťučinenia sa vyžaduje, aby vykonaným dokazovaním bolo preukázané konkrétne skutkové okolnosti na to, aby o ňom, o jeho výške súd mohol rozhodnúť. Inak tomu nemôže byť ani pri primeranom finančnom zadosťučinení podľa § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z., avšak v prejednáwanej veci vykonaným dokazovaním neboli preukázané žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali sumu 500 eur ako finančné zadosťučinenia. Uvedená suma preto s ohľadom na vykonané dokazovanie je excesívna a jej priznanie nemá oporu vo výsledkoch dokazovania.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia s

poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na výstižné, správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

9. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), upravujúce práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak sa na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá.

10. Cieľom finančného zadosťučinenia je zavŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

11. Hypotéza právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností, ustanovených Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi a spôsobnosť porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu.

12. Účelom poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný a diskriminovaný.

13. Odvolací súd, v nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky uvádza, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti, týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy.

14. Z obsahu spisu je zrejmé, že sa žalobca ako spotrebiteľ v pôvodnom konaní pod sp. zn. 13C/112/2016 v postavení žalobcu úspešne domáhal určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka zo dňa 18.07.2014, k zmluve o revolvingovom úvere zo dňa 18.07.2014, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, na výkon zrážok zo mzdy, je neplatná. Súd prvej inštancie žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem skutočností uvedených stranami sporu uviedol, že z písomnej dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka zistil, že v tejto dohode, vyhotovenej na predtlačenom formulári žalovaného je v rámci predtlačeného textu, v predposlednom odseku spolu s viacerými inými predtlačenými vyhláseniami klienta (žalobcu), bez zrejmej možnosti ich vylúčenia alebo úpravy (tak, aby zostal zachovaný ostatný text dohody), článku IV. uvedený tento text: „Spoločnosť bude mať (má) voči dlžníkovi pohľadávku, ktorá vznikne tým, že spoločnosť poskytne dlžníkovi na základe zmluvy o revolvingovom úvere čiastku vo výške 600 eur....Pohľadávky spoločnosti voči dlžníkovi zabezpečené touto dohodou, sú tvorené úverom, vrátane všetkých prípadných revolvingov poskytnutých dlžníkovi, príslušenstvom úveru, nákladmi, ktoré spoločnosti preukázateľne vznikli v súvislosti s vymáhaním uvedených pohľadávok voči dlžníkovi a ďalšími prípadnými pohľadávkami spoločnosti voči dlžníkovi, ktoré vyplývajú, vzniknú na základe alebo v súvislosti zo zmluvy alebo jej prípadnými dodatkami.“ Z tejto dohody však nie je vôbec zrejmé aká je celková pohľadávka a najmä, v akej konkrétnej výške, prípadne podľa akého konkrétneho výpočtu jej výšky (tak, aby bolo možné ju v celom rozsahu podľa dohody identifikovať a overiť jej výpočet), by mala byť touto dohodou zabezpečená. Ďalej súd prvej inštancie v základnom konaní zdôraznil, že v danom prípade predložená dohoda dostatočne nešpecifikuje zabezpečovanú pohľadávku a už vôbec ju nešpecifikuje určite a zrozumiteľne spôsobom umožňujúcim jej nepochybné určenie vrátane jej výšky, teda hodnotu zabezpečovaných pohľadávok alebo presné pravidlá pre ich určenie, čo je v zmysle ust. § 551 ods.

1 Občianskeho zákonníka nevyhnutná obsahová náležitosť tohto právneho úkonu (dohody o zrážkach zo mzdy), s následkom jej absolútnej neplatnosti podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Bez presného a konkrétneho určenia zabezpečovanej pohľadávky, umožňujúceho podľa dohody neskôr túto identifikovať a kedykoľvek určiť jej aktuálnu výšku (podobne ako to z pohľadu určitosti a vykonateľnosti, okrem zabezpečovacích prostriedkov predpokladá napr. aj každý exekučný titul), totiž nie je možné posúdiť ani rozsah povinností vyplývajúcich z dohody o zrážkach zo mzdy a vecnú súvislosť medzi dohodou zabezpečenou pohľadávkou a požadovanými zrážkami. Inými slovami, dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje (a môže zabezpečovať) iba presne určenú a dohodnutú pohľadávku, nie všeobecne akúkoľvek pohľadávku, súvisiacu s predmetom dohody. Súd v závere rozsudku uzavrel, že je neprípustné, aby pohľadávky spoločnosti voči dlžníkovi zabezpečené predmetnou dohodou boli vymedzené všeobecne a neurčito. Takéto neurčité dojednanie je neplatné. Z jeho slovného znenia sa skutočne javí (bez uvedenia konkrétnej hodnoty alebo výšky zabezpečovanej pohľadávky), že veriteľ výšku dlhu zabezpečovaného dohodou podľa svojho dodatočného uváženia, sám jednostranne diktuje. Vzhľadom na všetky tieto dôvody súd uzavrel, že žalobu žalobcu považoval za dôvodnú a určil neplatnosť napadnutej dohody o zrážkach zo mzdy a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania. Tento rozsudku nadobudol právoplatnosť dňa 19.02.2020.

15. Žalobca ako spotrebiteľ sa teda v pôvodnom konaní domáhal svojich práv voči dodávateľovi, a to určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a v predmetnom konaní si žalobca ako spotrebiteľ uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv. Pri ochrane svojich práv žalobca musel vyhľadať právnu pomoc, následne svoje práva musel brániť v pôvodnom konaní, pričom preukázal dostatočne ich porušenie. Správne preto uzavrel súd prvej inštancie, že primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže žalobca ako spotrebiteľ v pôvodnom konaní uplatnil porušenie svojich práv na súde, došlo k splneniu hypotézy podľa ust. § 3 ods. 5 tretia veta z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, čím bol splnený predpoklad pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia.

16. K odvolacej námietke žalovaného, čo sa týka výšky primeraného finančného zadostučinenia odvolací súd uvádza, že je len logické a spravodlivé, aby výška vychádzala z ujmy hrozacej žalobcovi. Je potrebné dodať, že žalovaný aplikoval proti žalobcovi dohodu o zrážkach zo mzdy a touto formou sa chcel na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť. Odvolací súd je toho názoru, že suma 500 eur, priznaná súdom prvej inštancie ako primerané finančné zadostučinenie je dôvodná aj vzhľadom na použitie neprijateľnej zmluvnej podmienky, nekalú obchodnú prax dodávateľa a rozpor konania žalovaného s dobrými mravmi.

17. V dôsledku konania žalovaného bol žalobca jednak vystavený bezprostredne hrozacej majetkovej ujme, tiež nad rámec uvedeného bol nútený chrániť svoje práva v pôvodnom konaní. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či z možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobca nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadostučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadostučinenia.

18. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že pokiaľ žalobca bol úspešný v pôvodnom konaní, pri uplatnení jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku bol daný. Podľa názoru odvolacieho súdu, priznaná suma 500 eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Odvolací súd zároveň dodáva, že ustálenie výšky primeraného zadostučinenia je na základe úvahy súdu, ktorý v predmetnej veci svoje myšlienkové pochody náležite odôvodnil v bodoch 5, 6, 11, 12 odôvodnenia, pričom odvolací súd nemôže bezdôvodne vstúpiť do jeho úvahy. Je bez právneho významu pri uplatňovaní primeraného finančného zadostučinenia, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla. Pri určení výšky finančného zadostučinenia nemožno sa striktno držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila. Vzhľadom však na porušovanie práva spotrebiteľa dodávateľom, je podľa názoru odvolacieho súdu, súdom prvej inštancie priznaná výška finančného zadostučinenia vo vzťahu k porušovanému právu a skutkovým okolnostiam prípadu primeraná.

19. Súd prvej inštancie správne žalobe vyhovel, správne rozhodol aj o trovách konania, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).